



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 6. De obstinatione Dæmonum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

obest quod non obstante eo statu possunt aut cogitare, & desiderare ut sibi convenientia, eaque obtinere. Quia dicitur: Facilius est desiderare, quam gaudere. Imo dolor impellit ad desideranda bona convenientia & dolori opposita: neque tamen si vehemens est, permittit gustum suavem illorum haberi quando obtinentur, & in illis iucundat. Et tunc conquiescere.

SECTIO VI.

De obstinatione Dæmonum.

Obstinatio Dæmonum, id est, obfirmatio voluntatis in peccato, considerari potest, vel respectu peccatorum quæ in via commiserunt, quæque fuerunt illis causa damnationis: vel respectu peccatorum quæ in statu damnationis committunt.

Circa primum, dubitari potest utrum voluntas dæmonum ita per affectum adhaereat peccato, quod in via commisit, ut nunquam illud retractet deinceps, neque retractare possit? Respondeo, triplicem esse posse, generatim loquendo, peccata commissa retractationem seu displicentiam. Prima est, retractatio supernaturalis, salutaris & efficax ad peccati reversionem obtinendam. Et hæc non potest haberi à dæmonibus in statu damnationis. Quia non potest haberi sine auxilio gratiæ: Dæmones autem, in statu damnationis sunt privati omnibus auxiliis gratiæ. Secunda est, retractatio seu displicentia naturalis honesta & recte rationi conformis, quæ peccatum displicentem secundum aliquam considerationem rectam, naturæ vultibus proportionatam. Et de ista quid sentiendum sit, patebit ex dictis in 2. phuius sect. Tertia est, retractatio quæque supernaturalis, neque naturalis honesta; sed vel indifferens, id est, concepta ex motu, neque honesto, neque turpi, quia peccatum est causa nocenti cuiusdam naturalis, & quasi animalis: vel mala & vitiosa, quia ex medio displicentem, aut aliter inordinatè concepta. Et hanc non dubito haberi posse à dæmonibus. Par est ratio de illis, atque de hominibus damnatis, de quibus dicitur Sap. 5. 2. *Et dantes in habitum timore horribili, & mirabuntur in subitane in spora, & salubres dicentes in case, paventi in imagine, & præ angustis spiritus gementes: Hi sunt quos aliqui in habitum in derisum, & in similitudinem in prope. Nos in festi vitam illorum in habitum in sinu &c. Ergo, erravimus à via veritatis &c. Quid nobis profuit superbia, & diciturum in iactantia? Idemque indicat parabola vel historia Divitiarum pulonis Luc. 16. rogantis Abrahamam, ut imitaretur Lazarum ad fratres suos, & eis dicitur quæ si ipse sciisset, aut melius credidisset, nunquam venisset in hunc locum tormentorum. Idem significat Christus Matth. 8. 7. 12.*

83. Status questionis.

Retractatio peccati triplicis.

Dæmones damnati possunt aliquatenus retractare peccatum à se commissum.

eum ait in inferno futurum esse statum, & scidoreff dentium. Cūque de omnibus & damnatis summe displicat in dicitur, status, in quo versantur, consequens est, & valde congruente, ut illis causa tanti mali displiceat.

Circa secundam, dubitatur utrum dæmones sint adeo obstinati in malo, ut semper peccent, ac nullum opus moraliter bonum undequeque exercere possint? Existimant non peccati dæmones peccare in omnibus & singulis actibus quos exequent, vel ex objecto, vel ex malo fine, vel ex aliqua alia circumstantia disconvenienti, neque posse aliter facere, ac prout nullum opus moraliter bonum, undequeque exercere posse. Probat primum ex Scriptura Ecclesiasticis 9. v. 10. *Nec opus, nec ratio, nec sapientia nec scientia erunt apud inferos.* Adeoque nec prudentia. Nullam autem est opus moraliter bonum undequeque, aliisque prudentia. Et Iob 10. v. 22. *Propter quod non dico, sed in spem meam horrore in habitum.* Quibus verbis significatur, ut exponit Gregor. lib. 9. Moral. cap. 39. quanta sit confusio & inordinatio in mente damnatorum. Et 1. Iohan. 2. v. 8. *Ab initio Diabolus peccat, id est, semper & continuo peccat.* Probat secundò ex Patribus, Fulgentio lib. 2. fide ad Petrum cap. 3. *Si ut Beati nullas in se male voluntatis reliquias habebunt: sed damnati nullam bonam habere poterunt voluntatem.* Ibidemque multò ante dicit, *Prævaricatores Angelos nec mala possent, nunquam carere voluntate, nec potest innocent. 1. 1. lib. 3. de contemptu mundi cap. 7. *Tanta erit in reprobis mentis oblitio, tanta cæcitas animi, tanta confusio rationis, ut raro vel nunquam ad cogitandum quicquam de Deo valeant assurgere, nedum ad confitendum valeant aspirare.* Probat tertio ratione, præcipue ab absurdo. Quia si possent dæmones aliquod opus moraliter undequeque bonum exercere: possent consequenter detestari peccatum, quatenus contra rationem, aut contra Deum est. Possent velle obedire Deo, quia id iustum est. Possent laudare, colere, & amare Deum, quia id recte rationi conveniens est. Atqui hos actus damnatis concedere absurdum est, & dissentaneum Scripturæ locis supra relatis ex Psal. 6. Ecclesiasticis 9. & Iob. 10.*

Valde tamen dissentient in assignanda causa istius obstinationis. Nonnulli enim illius causam constituunt in aliqua privatione. Nempe, vel in privatione cæcitate generalis necessarii ad bene operandum: ut Paludan. in 4. dist. 50. quæst. vñca artic. 2. concl. 3. Et Molin. ad quæst. 64. art. 2. disput. 2. 5. *Dubium est hoc loco: vel in negatione omnium auxiliorum gratiæ, sine quibus non possunt dæmones bene moraliter operari: ut sentit Vasquez de cogitationibus congruis, disput. 247. cap. 4. Alij causam aliquam positivam assignant: ut Aureol. in 2. dist. 7. quæst. 1. art. 1. qui putat causam huius obstinationis esse, quia Deus*

64. An dæmones semper peccent, & nihil vniuersali faciant? Affirmatiui liqui.

Gregor.

Fulgent.

Innocent.

Al. sic ad confitendum valeant respirare.

65.

Paludan. Molin.

Vasq. Aureola.

Imprimis demonibus habitum adeo fortiter inclinatum, tantaque necessitate impellentem ad malum, ut voluntas Dæmonum non possit ei resistere. Quod etiam probabile censet Maior in 2. dist. 7. quæst. 1. At Ocam in 2. quæst. 19. litera F, & Gabriel in 2. dist. 7. quæst. 1. art. 1. affirmant, Dæmones à Deo necessitari ad odium ipsius perpetuum, quod odium solus Deus efficit in ipsorum voluntate, merè passivè habente. Ex illo autem sequitur quod Dæmones nihil velle possunt quod ei placeat: adeoque nullum actum moraliter bonum vndequaque & honestum exercere. Sciunt enim omnes huiusmodi actus placere Deo. Caletan. vòd quæst. 64. art. 2. §. Ad evidentiam: Ferrarion. 4. contra Gent. cap. 95. & quidam alij Thomistæ, dicunt quamcunque voluntatem Dæmonis esse aut voluntatem finis, quem ab initio inordinatè appetiit, aut ex illa voluntate proficisci. Vnde interdum omnes actum voluntatis Dæmonum esse malum ex illò fine. Probant antecedens: quia prima voluntas, quæ peccavit Angelus, fuit voluntas finis ultimi & universalissimi, quem Angelus peccans sibi contempsit, & præscripsit, saltem virtualiter. Quare cæteræ voluntates participant, saltem virtualiter, voluntatem illius finis. Quem admodum voluntas cuiusque boni particularis participat virtualiter voluntatem ultimi finis, seu beatitudinis. Denique Gregor. in 2. dist. 7. quæst. 1. art. 2. & alij quos refert & sequitur Suar. lib. 8. cap. 11. num. 2. censent, obitinationem Dæmonum & damnatorum oriri ex statu ipsorum miserissimo, ex quo summam tristitiam, desperationem, & odium Dei, virtutisque concipiunt tantum, ut nihil Deo gratum facere velint, ac neque velle possint iuncta naturali voluntatis suæ fragilitate destituta maioribus auxiliis, & cum solo concursu generali sibi relicta.

In contraria sententia sunt Scot. in 2. dist. 7. q. 1. §. Resat nunc dicere, Bassol. ibidem q. 1. articulo 2. Durand. q. 2. num. 12. & Angles q. 2. conclus. 8. dub. 6. qui affirmant dæmones posse aliquid opus moraliter bonum vndequaque exercere. Probant, quia oppositum nondum bene ostensum est. Contra verò dæmon est liber ad non peccandum: quia nullum est peccatum, nisi sit liberum. Ergo quando peccat, potest, non peccare. Et si peccat omitendo aliquid actum moraliter bonum; potest illum non omittere, ac proinde potest actum illum bonum exercere. Confirmatur, quia omnia naturalia manserunt integra in dæmonibus. Ergo & libertas tam contradictionis, quam specificationis & contrarietatis circa bonum & malum. Ergo quando peccat, potest tum abstinere ab actu malo, per libertatem contradictionis: tum exercere actum bonum oppositum, per libertatem contrarietatis. Atque ita potest & non semper peccare,

& aliquid opus moraliter bonum exercere. Addit tamen Scotus, non obstantè illa potestate non peccandi, probabilius esse Dæmones semper peccare propter vehementiam naturæ, secundum quæ, inquit, magis probabile est agere Dæmones, quam secundum potestatem naturalem, quam habent ad oppositos actus.

Dico primò, Dæmones non habere impotentiam physicam ad non peccandum in ijs omnibus & singularibus quibus peccant. Patet, quia non est peccatum, nisi sit liberum. Ergo debet fieri libertate physicè saltem potente ad non peccandum. Ergo Dæmones, quotiescunque peccant, possunt antecedenter, physicè saltem, abstinere ab actu in quo peccant.

Dico secundò, Dæmones posse non tantum physicè potentem, sed etiam moralè, id est, quæ sæpe vel interdum reducatur ad actum, libere abstinere à plurimis actibus, in quibus exercendis peccant aut peccarent. Probatur, quia dæmones ad imperium Ecclesiæ in exorcismis abstinere aut desinunt facere actus rectæ rationi oppositos: ac proinde desinunt illos velle efficaciter. Et ob pacta Magorum rescissa, vel characteres comedio sublato, desinunt à malis inferendis, præstandisque turpibus obsequiis, quæ antea libere, ob eadem pacta inrita, inderant, & præstabant. Verum verò abstinere ex motivo virtutis, ac ex alio affectu, parebit ex dicendis conclusione 3. & 4.

Dico terciò, non esse improbabile Dæmones posse moraliter aliquem actum indifferenter exercere, id est, ut bonum nec malum moraliter: & abstinere, ab aliquo actu malo propter motivum indifferens, id est, neque honestum, neque turpe, turpitudinis opposita honestati & rectæ rationi. Probatur, quia non apparet esse difficile Dæmonibus exercere aliquem actum doloris aut displicentiæ de tormentis suis, eò præcisè quòd ab illis mala habentur, & abstinere ab aliquo prohibito sub interminatione, aut facere aliquod præceptum sub gravi pœna sicut fit in exorcismis, præcisè ne ab illo non tormento peius afficiatur. Quòd motivum neque est turpe, & contra rectam rationem: quia non est contra rationem fugere sibi nociva. Neque etiam honestum & laudabile, neque, ut in dicam, animale, & simile aversionem quam habent bruta, circa ea à quibus male afficiuntur. Quærens enim natura suæ delectabilia, & fugere vitia & nociva, præcisè ut talia, non est altera secundum rationes superiores, in quibus honestas & laudabilitas actuum moralium consistit: sed secundum rationes inferiores & animales, necisque cum brutis communes.

Dico quartò, probabilius esse tantam esse Dæmonum malignam, ut nullum exercant actum moraliter bonum vndequaque, neque abstinere ab illo actu malo, id est, secundum quia moraliter malus est, aut pure propter motivum honestatis, ac semper

67) Dæmones possunt non modo physicè sed etiam moraliter, abstinere ab aliquibus malis.

68) Possunt moraliter aliquem actum indifferenter exercere.

69) Nonnulli exercent actum moraliter bonum vndequaque.

Maior. Ocam. Gabr.

Caletan. Ferrarion.

Gregor. Suar.

66) Sententia negans. Scot. Bassol. Durand. Angles.



versentur in aliquo actu peccandi: quanti-
 nis non peccent in omnibus & singulis
 actibus. Primum partem huius assertio-
 nis nihil persuadet vnanimis consensus
 Theologorum. Nullum enim reperio qui
 asserat Dæmones vllum actum moraliter
 bonam vndeque exercere: id est, hon-
 nestum ex obiecto, ex fine, & ex omni-
 bus aliis circumstantiis. Par autem est
 ratio vt nunquam abstineant ab actu ma-
 lo, adeo præcisè quia moraliter malus est,
 aut purè propter motum honestum.
 Nam huiusmodi abstinentia est vndeque
 bona moraliter, id est, nihil turpitu-
 dinis habens ex obiecto, fine, aut cir-
 cumstantiis. Pro quo Nota, multipliciter
 posse quempiam abstinere ab actu malo.
 Primum, quia malus & inhonestus est. Quod
 motuum est bonum & honestum. Sine
 abstinens moueatur ad abstinendum à sola
 malitia intrinseca actus in propria specie,
 sive ab illa quam aliunde contrahit. Se-
 cundo, ex motiuo malo & inhonesto, puta
 ex affectu ad aliud peccatum. Tertio,
 ex motiuo indifferenti, ex. gr. metu tor-
 menti, naturali quodam & animali modo
 considerati. Quarto, ex libera electione
 alterius actus mali præ isto: vt si Dæmon
 eligat blasphemare potius, quam mentiri
 vel negari. Ex quibus quatuor modis so-
 lus primus honestus est, quem Dæmoni
 negamus. Tertium verò non esse illi ne-
 gandum vniuersaliter, patet ex dictis in
 3. conclusione: multoque minus secun-
 dum & quartum, qui sunt magis compo-
 sibile cum malitia Dæmonis, quæ, vt di-
 cemus paulò post, est vera causa obstina-
 tionis ipsius.

70. Secunda pars conclusionis, quod Dæ-
 mones semper peccent, id est, nunquam
 non versentur in aliquo actu peccandi, est
 communis Theologorum, quæ eo sensu ex-
 ponunt illud 1. Ioh. 3. v. 8. *Ab initio Dia-
 bolus peccat*: id est, ex quo peccare cepit,
 versatur in actu aliquo peccandi. Nimi-
 rum quia sic semper versatur in conti-
 nuâ apprehensione suæ miseræ, & dolo-
 re vehementissimo, cum summa despera-
 tione nunquam ex statu illo infelicissimo
 emergendi: ita semper irascitur in Deum,
 à quo tam carè habetur, & ex ipsius odio
 erumpit in blasphemias, & alia scelera
 contra Deum & homines, quibus conti-
 nuò conatur dolorem suum quodammodo
 vlcisci. Ex quo patet, vt Dæmo-
 num obstinatio sit longè maior, quam
 hominum. Quæcumque enim, tam adhuc
 in via existunt, & non dum poenæ tam
 acerbæ experiuntur, neque planè desti-
 tuuntur auxiliis gratiæ: quibus Dæmones
 & damnati omnino carent.

Tertia pars, quod nihilominus Dæmo-
 nes non peccent in omnibus & singulis
 actibus, probatur primo, quia non pec-
 cant in actibus illis indifferentiis positi-
 uis aut priuatiuis, quos ex motiuo indif-

ferenti exercere possunt moraliter, & all-
 quando exercent probabiliter, vt diximus
 in 3. conclus. Et verò si necessitate mo-
 rali peccarent in omnibus & singulis acti-
 bus: quicumque illos ad agendum induceret
 imperio vel interminatione, induceret ad
 peccandum. Nam petere ab aliquo vt
 faciat aliquid, quod non potest facere sine
 peccato, est illum inducere ad peccandum:
 estque malum & illicitum: nisi quando
 pro auertendo maiori malo, suaderetur mi-
 nus parato facere maius, à quo vitæ
 auerti nequit. Quare Ecclesia male face-
 ret, quando in exorcismis compellit Dæ-
 mones ad aliquid faciendum. Item ali-
 qui actus Dæmonum sunt necessarii, id
 est, non liberi: vt apprehensio continua
 sui status, & dolor essentialis damnatio-
 nis, à quo non possunt abstinere quan-
 tumuis velint. Ergo non peccant in hu-
 iusmodi actibus: quia quod non est liberum,
 non est peccatum.

72. Deo quindò: Vera causa obstinationis
 Dæmonum, est mala ipsorum voluntas,
 sumptâ occasione ex statu infelicitatis
 & desperatissimo, in quo perpetuò ver-
 santur: id est, ex continuo & acerbissimo
 cruciatu & dolore quem patiuntur, tum
 ex amissione beatitudinis & desertione per-
 petua, tum ex tormento ignis. Hæc enim
 est illis causa vel occasio perpetuæ im-
 patientiæ, & murmuracionis contra Deum,
 & odij, ac voluntatis venditiæ, faciendo
 semper aliquid quod ei displiceat, & con-
 temptus virtutis atque honestatis, omni-
 umque mediocum ad finem sibi iam im-
 possibilem. Quemadmodum videmus ho-
 mines leuioribus de causis prorumpere in
 longa & continua odia, impatientias mur-
 muraciones, & voluntates nocendi illis qui-
 bus intenzi sunt, quia ab illis pessime habentur,
 inuitissimeque torquentur, & in desperati-
 onem atque contemptum eorû omnium que
 putant sibi non profutura ad euadendum. Ad
 hoc autem Dæmones tantò magis mouentur,
 & magis obstinantur in malo, quòd eorû
 tormentum longè acerbius est, & ca-
 rent omnibus auxiliis gratiæ, relinquuntur
 soli concursui naturali: vt dixi-
 mus num. 63. Aliæ verò causæ ab aliis
 assignatæ num. 65. præter vltimam que
 cum nostra coincidit, vel falsæ sunt, vel in-
 sufficientes, vt ostendemus sectione se-
 quenti.

SECTIO VII.

Refelluntur alia sententia de obstinatione
 Dæmonum.

73. Primum enim, quod aiunt Palu. Man. &
 Molin. causam illius obstinationis esse,
 quia Deus negat perpetuò Dæmonibus con-
 cursum generalem necessarium ad bene ope-

Causa ob-
 stinationis
 Dæmonum
 est mala
 ipsorum
 voluntas.

Causa ob-
 stinationis
 Dæmonum
 non est res.

70. Versantur
 semper in
 aliquo
 actu pec-
 candi.

71. Non tamè
 peccant in
 omni-
 bus
 & singulis
 actibus.

MARTINI
 NEUS
 IN I. P. P.
 D. VI.